

ΣΕΝΑ ΔΡΑΜΑΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

[ΤΟΥ ΕΡΡ. ΚΙΣΤΕΜΑΚΕΡΣ]

ΣΤΟ ΦΡΕΝΟΚΟΜΕΙΟ

- Κύριε, σάς παρακαλώ, μη φεύγετε... ακούστε με ! 'Ακούστε αυτό που θα σάς πω, και δε θα σας ένοχοποιώ !... Ποτέ σας, μέσα σε φρενοκομείο, δε θάχατε ίσως στη ζωή σας άκουστά πράγμα παραδοξότερο άπ' αυτό. Μη φεύγετε...

- Μά, κύριε, βλέπετε, με φωνάζει ο διευθυντής...

- Τό βλέπω δά, τό βλέπω. 'Ε, μά διάβολε ! 'Εχει τό λόγο του ο διευθυντής νά μάς κόψη έγκαίρως τήν κουβέντα ! Ξέρει κανείς, στά τελευταία, τί γίνεται ; 'Ισως έσεις νά μ'ην είστε σάν τους άλλους. 'Ο άνθρωπίνος έγωισμός, έχει και κείνος κάποια όρια σκληρότητος... Μπορεί, βγαίνοντας τώρα σέ λιγάκι από δω μέσα νά μη μπορούστ' έντελώς νά διαώξετε τήν φρενική τής κολάσεως 'τούτης, ίσως τό βάσανό μου νά σάς γίνη εφιάλτης και νά σάς μητ' μέσ' στό μυαλό σας νά με σώσετε. Κι' αυτό θά ήταν τρομερά δυσάρεστο γιά τή θέσι τοῦ κ. διευθυντοῦ !... Νά, δέστε τον μέ τρόπο, πώς μάς βλέπει, μέ τή άνήσυχά όψη μάς κυττάζει... Μη τυχόν είστε δημοσιογράφος ;

- Ναι, άπάνω-κάτω.
- Βλέπετε ; άμέσως τό κατάλαβα... Γιά σάς βασιάνε πλήθος προφυλάξεις !... 'Αποφύγετε, όσο δυνατόν, νά πιάνετε κουβέντα καθόν νά σάς άπασχολήσουν... Και φεύγοντας μετά από δω μέσα, λέτε μέ τό νου σας πώς έπισκεφθήκατε πραγματικά ένα φρενοκομείο, και πώς γνωρίσατε άληθινά τρελλούς ! Πλάνη, σάς λέω, πλάνη δά' αυτά !... Θά ήθελε μόνο τό νοσοκομείο, τήν αίθουσα τής ψυχροθεραπείας, τό θέατρο, κατόπι τό πλυντήριο !... δά' αυτά μπορούτε νά τά ήθετε' μονάχα τους τρελλούς που δε θά ήθετε. Γιά νά ήθετε τους τρελλούς άληθινά, δε φτάνει νά περάσετε μπροστά τους. Πρέπει νά μιλήτε μέσ' στό μυστικό τους, στό μυστικό τής τρέλλας καθένος ! Πρέπει νά τους ακούσετε τί λένε, γιά νά ήπτε πώς άλήθεια τους γνωρίζετε ! 'Ακούστε τί σάς λέω, κάτι ξέρω... Να, στην ώρα' ο κ. διευθυντής έχεται τώρα κατά τή μεριά μας' λάβετε τό θάρρος νά τήν πηξε, πώς σάς ένδιαφέρω ιδιαίτερα και θέτε νά μιλήσετε μαζί μου. Δε θά τόληψη νά σάς άρνηθή, είνε πανούργιος άνθρωπος και ξέρει, ξέρει ότι μπορεί νά προδοθή, άν δεβξη κάπως τήν άνήσυχία του. Και δε θά σας κουράσω, μη φοβάστε !

- 'Εστον. 'Αλλά... Με συγχωρείτε, κ. διευθυντά, που σάς κάνω και μέ περιμένετε...
- Καθόλου, κύριε μου, μητ', τί λέτε ! Θέλετε τώρα νά πάμε νά σάς δείξω και τό γυναικείο διαμέρισμα ;
- Εύχαριστώ.
- 'Η ώρα, βλέπετε, είνε κομμάτι περασμένη...
- Σέ δυό λεπτά είμαι δικός σας όλος. Θά σάς ζητούσα μονάχα τήν άδεια, νά κουβεντιάσθε, πέντε λόγια μέ τόν κύριο.
- Πώς δχι, είν' άνήσυχη νά ρωτάτε ; ! Θά σάς διηγηθή τά βάσανά του, τής φανταστικής καταδιώξεως, τών όποιων τάχα είνε θύμα. Είνε πολύ ένδιαφέρον τύπος. Μη φοβάστε, άλλως τε, διόλου, υπάκουε ένως φύλακας έδώ, και γώ δε θ' άπομακρυνθώ...
- Εύχαριστώ.

- 'Ε, πώς σάς φαίνεται λοιπόν ή ψυχραιμία του !... Είδετε τί άτάραχα μιλάει !... Η δική του όμως ψυχραιμία θά σάς κάνη μεγαλύτερη έντύπωση, άμα σάς πω ότι αυτός ο άνθρωπος, είνε ο έραστής τής γυναικός μου !
- 'Ετσι ;
- Ναι, ναι, τό βλέπω, τώρα λέτε μέσα σας : «'Η τρέλλα του αρχινάει νά τόν πιάνη !...» 'Ε λοιπόν, καθόλου, κύριε μου' αυτό τό πράγμα που σάς είπα προ όλίγου, είνε πραγματικό μέχρι κεραίας. Κι' αυτός είνε κι' ο λόγος που μέ κλείσανε. Μ' έχει κλεισμένον ο έραστής τής γυναικός μου !... 'Εχετε άκούσει τίποτε φρικτότερο άπ' αύ... 'Ομως άς τραβηχτούμε πάρα πέρα. Μερικοί κακόμοιροι τρελλοί άρχίζουν πάλι νά φωνάζουν γύρω, έξ αίτίας που είσαοτ' έδώ πέρα. Κι' αυτό θά ήταν πρόσχημα περίφημο, γιά νά μέ διακόψουν τήν κουβέντα, και νά σάς πάρουν μέ τρόπο από δω μέσα. 'Ας πάμε πάρα κει, κοντά στον τοίχο... Καλά είν' έδώ. Και τώρα, θά είμαι σύντομος : Κύριε, μπήκα στό κατάστημα έκούτο, έτσι καθός μπήκατε και σεις, είνε δυό χρόνια τώρα από τότε, στις 7 του έρχομένου άκριβώς. Μπήκα έτσι καθός μπήκατε και σεις, σάν έπισκέπτης, από περιέργεια, συνδυασμένος άπ' τόν ίδιο τό διευθυντή, κι' από τους ίδιους φύλακας που βλέπετε. 'Ηταν έν' άπόγευμα ζεστό καλοκαιριού, κάπως βαρύ, που προμηγούσε καταγίδια... Μπήκα κατά τάς δυό-μισή, τ' άπόγευμα. Δέν ξαναβγήκα όμως από τότε... Και πιθανόν και νά μη βγώ ποτέ μου πιά.

Λίγους μήνες άκριβώς προηγήσα, είχα εύκατασταθή σ' αυτό τόν τόπο, γιά τό περίφημο τό κλίμα του αγρού, που θά μπορούσε ν' άποκαταστήση τήν κλονιζόμενη μου ύγεια. Είχα νοικιάσει τή μικρή τήν έπαυλι, που άπέχει δυό χιλιόμετρα από δω, μέ τό μεγάλο πάρκο προς τό δρόμο, που θ' άπαντήσατε άσφαλώς καθός

ερχόσαστε. Θά μέναμε μαζί μέ τή γυναίκα μου, ίσαμε τέλη φθινόπωρου, σχεδιάζαμε. 'Η Εύα - έτσι λένε τή γυναίκα μου ! - στενοχωριόταν έδώ πέρα φοβερά. 'Εντελώς τυχαία γνωριστήκαμε μέ τόν κ. Μπανιέ, τό διευθυντή... Αυτό τό πράμα ήταν φυσικό, έφ' όσον έτυχε νά είμαστε γειτόνοι. 'Η έπισκεψίς θύνανε και παίζαν. 'Εγινε, σιγά-σιγά, οικείος, ο παιδ' στενός και σπιτικός μας φίλος. Σάς διηγούμαι τί συνέβη πριν, γιά νά μήτε παιδ' καλά στά παρακάτω : ή γυναίκα μου είν' έρωμένη του.

Δέ μπορώ νά πω, σάν τόσοι άλλοι... πώς αυτό δέν τόχα μυρίσσει. 'Αλλά θά ήταν ψέμα και νά πω, πώς το είχα κατάλαβε θετικά. 'Ενα ζοφερότατο προαίσθημα μέ προειδοποιούσε, τίποτ' άλλο. Είμαι όμως ζηλιάρης, και τό ξέρω, φοβερά, βαθύτατα ζηλιάρης, κι' όπας συμβαίνει στις εύαισθητές φύσεις, τής υπερβολικής, τής νευρικής φύσεως, τής άνυπόμονης, τών άκρων, αυτή μου ή ζήλεια που φανερονόταν στις πλέον ακατάλληλες στιγμές, και τής λιγώτερο δικαιολογημένες. 'Επειδή ήξερα αυτό μου τό έλάττωμα, πάλευα μαζί του όλην τήν ώρα, δυσπιστούσα προς τόν έαυτό μου, βασιόμουν μ' όλες τής δυνάμεις μου γερά, έβανα κάτω όλη τή θέλησή μου. Δέν έβγαζα κουβέντα από τό στόμα μου, μόνο που κατακοίπευα, ενήθρωνα. Και καμιά χρονομιά, καμιά λέξι, δε δικαιολογούσατε τή εκρηξι. 'Εν ο ι ο θ α τό κακό, όμως δέν τόβλεπα.

Σ' αυτήν τήν θέσιν βρισκόμουν, όταν μου ήρθε έν' άπόγευμα νά έπισκεφθώ τό άσυλο. 'Ηταν καιρός πολλές που ο Μπανιέ μάς παρότρυνε γιά κελνή τήν έπίσκεψη, μά ένα αίσθημα έντελώς άπροσδιόριστο μυστικού άποτροπισμοῦ, μ' έκανε πάντα νά τήν άναβάλλω. Πώς τ' άποφάσισα έκελνη τήν ήμέρα ;

'Ηταν γραφτό νά γίνη καθώς φαίνεται !...
'Ο Μπανιέ μάς πήρε μόνος του άπ' τό σπίτι : φύγαμε κ' οι τρεις μέ τ' άμαξάκι, που τ' όδηγούσε τώρα μοναχός του. Γ' άλογο, ένα ζωο εισερότιστο, άνατρίχισε όλη ώρα, ενώ πηγαίνωμε, μέ τής σκιες που σάλευαν τών δέντρων. 'Ενα χαρτάκι μου κλυούσε ο άνεμος στό δρόμο, παρή λίγο νά τό ρίξη κάωο. Λίγο έλειψε νά μάς τινάξη στό χαντάκι. 'Ο Μπανιέ τό τραβήξε, μέ χέρι έπιδέξιο και σίγουρο. Είχαμε φθάσει τώρα έμπρός στό άσυλο. 'Η πόρτα άνοιξε, ξανάκλεισε από πίσω μας... Κατεβήκαμε όλοι ταραγμένοι. 'Ο ούρανός τών άστρων σύννεφα όλοένα.

Τό πλυντήριο, τής σάλης τών λουτρών, τό νοσοκομείο τών τρελλών... δά' αυτά που είδατε, τά είδαμε κι' έμεις. Είδαμε τά σιδερένια κάγκελα, που πίσω τους όλο περνάν οισπηλά φαντάσματα, τους τοίχους που από πίσω τους κάτι σαλεύει πάντα...

Τά τρομερά ξεφωνητά κάποιου μανιακού, πέρα, μακριά, μέσ' στη σιωπή τών γύρω μας κρημάτων, που τώρα τά επιδρούσε και τά βαρύνε ή μακρυνή άκόμα καταγίδια.

'Ημουν άνήσυχος, φρικτά έρεθισμένος. 'Η Εύα φαίνόταν άρρωστη και καταπονημένη.

Θαρρώ πώς υπέφερε κι' αυτή, έκελνη τή στιγμή... 'Ακόμα κ' ή χειρότερη ψυχής άπέναντι από τό κακό που πρόκειται νά κάρουν, νιώθουν μά φρενική μυστική και άκουσα. 'Ο Μπανιέ, στά τελευταία, μάς έφερε νά δοῦμε και τό θέατρο.

Μάς έδειξε όλο τό μηχανισμό. Κατόπι άνεβήκαμε άπάνω στη σκηνή. από μια μικρούλα σκάλα μισοκοκτείνη. 'Εγώ βάδιζα τώρα παιδ' μπροστά, και σκόνταψα, στό σκοτεινά, σε κάποιος έκεί δά σκηνογράφος. 'Ο Μπανιέ μάς φώναξε : «Σαθήτε ! 'Ο άνάγω τό ήλεκτρικό !» 'Εκείνη τή στιγμή, μια γυναικεία σιά ξεκόλλησε από πίσω από μια πόρτα, ήθεσ σιά, και μου άρπαξε τά χέρια... «Σώστε μέ !... Με κλείσανε οά μέσα, μια μέρα, μια μέρα ή με τή μητέρα μου... Σώστε μέ !» 'Ηταν τρελλή !... Πώς μπήκαμε και ξεφυγε από μέσα, και είχε κρυφτεί, στό σκοτεινά, έδώ πέρα ;... Τινάχτηκα όλος πίσω, τρομαγμένος. Τά μάτια μου συνήδιζαν τώρα μέσ' στό σκοτάδι. 'Απ' τά ψηλά τής σκάλας, είδα καθαρά, διά μιάς, είδα τό κεφάλι τής γυναικός μου, μέσ' στην άγκαλιά του Μπανιέ : τά χείλη τους ήταν ένομένα, σ' ένα μακρύ κι' άόρτοταο φιλή.

Κύριε, δέν ξέρω τί συνέβη τότε μέσα μου, έκείνο τό φρικτό τό δαιτυρόλεπτο : 'Εγινε μια σύγκυσις, άπάνταστη, μαζί μέ μιαν άνέκφραστην όδύνη, άλλα κατόρθωσα εύθύς και συγκατήθηκα. Τήν ώρα έκείνη άναψ' ένα φως. 'Οταν ή Εύα μέ τόν Μπανιέ βγήκανε μέσ' άπ' τή καταπακτή που όδηγούσε στό σανίδα τής σκηνής, είδαν, είδαν τήν έξαλλη και πελιδνή τρελλή πουπαίς τά μάτια της στό άπότομο τό φως, και πάλευε, μέ τεντωμένα χέρια, μέ μιαν άόρατη σιά που τήν τραβούσε τάχα. Κοντά σέ κελνή τή δυστυχισμένη, παιδ' πελιδνός και παιδ' χαμένος τώρα, ήμουν εγώ, άσάλευτος, μ' άγριωμένα μάτια. 'Εβανα μια βραχνή φωνή : «Πάμε από δω ! Πάμε από δω !»

Μου φάνηκε τότε πώς κάποιου άμυρόδ χαμόγελο, έσκασε στην άκρη τών χειλιών του διευθυντοῦ. Αύτός ο άνθρωπος, έχει μια ψυχραιμία άπερίγραπτη. 'Ο κίνδυνος του δίνει ήθονή. Μου φάνηκε πως βύθισε στό έξαλλα τά μάτια μου ένα βλέμμα έρωτικό, γιο-

μάτο θρίαμβο. Βάδισα τότε προς την Εύα σαν αυτόματο, ενώ έκαινη όπισθοφωρούσα... "Ήμουν ύπνωτισμένος άπ' τα χείλη της, τα όλολευκα, τα χείλη της που τρέμανε, και στα όποια είχα δει τον άλλον νάχη τó στόμα κολλημένο πρό όλλγου: «Πάμε από δω! Πάμε από δω!... Θέλω να φύγουμε άμέσως από δω! Νά φύγουμε από δω πέρα, βρώμα!»

Φοβήθηκε και φώναξε: «Γιάννη, Γιάννη, τί έπαθες!... Τρελλάθηκες!»

Τότε ό Μπωνιέ της είπε πολύ ήρεμα: «Μά εινε, εινε, δέ σάς τόχα 'πή; Τώρα πιστεύω πώς δέν άμφιβάλλετε!

Και είχε δίκιο!... Ναι, ναι, για μία στιγμή, κατάλαβα να γίνουμαι τρελλός. Ένας ίσκιος κόκκινος πέρασε μπρός στα μάτια μου, ένας παροξυσμός με συνεπήρε, άρπαξα τό Μπωνιέ άπ' τό λαιμό, κι' άρχισα με λύσσα να τόν σφίγγω. Η Εύα έμπηξε μία φοβερή κραυγή. Η τρελλή γελούσε σπασμωδικά, ύστερ' άρχισα κι' αυτή να ξεφωνίζω, να ξεφωνίζω σά σκυλί που όσφραίνεται τό θάνατο. Ο Μπωνιέ έκανε κινήματα άπεγνωσμένα, για να ξεφύγη από τό σφιξιμό μου, είδα όμως τα μάτια του που γύριζαν, κι' ή γλώσσα του βγήκε έξω από τό στόμα. "Όμως κούρια, κούρια, οι φύλακες που μάς περιμεναν άπ' έξω, που είχαν άκούσει της φωνής μας, τρέξανε!... Σέ μία στιγμή, με βάναν κάτω, όλοι μαζί.

Ψάχραιμα τότε ό Μπωνιέ διάρθρωσε τό κολλάρο του, και φώναξε: «Τό ζουλομανδύα! τί καθόσαστε!»

Τότε οι δυνάμεις μου πολλαπλασιαστήκαν. Μ' ένα τίνιγά μου ξαφνικό, ξεγύστρησα άπ' τα χέρια των φυλάκων. Θέλησαν τότε να με ξαναπιάσουν' με χέρια και με πόδια και με δόντια, πάλεψα τότε σαν τρελλός μαζί τους. Ήτανε όλοι καταματωμένοι, όταν, μετά την τραγικήν έκείνη πύλη, κάταφεραν, μετά πολλά, στο τέλος, να με κλειδώσουν μέσα στο κελλί.

.. Τήν άλλη μέρα, συνήλθε έπιτροπή να μ' εξετάσει. Μ' ανέκριναν ό Ιατροδικαστά. Διηγήθηκα καταλεπτός την ιστορία μου. Τήν άκουσαν ψυχρά, και εις άπάντησιν, ένας άπ' αυτούς με ρώτησε αν ήξερα κανέναν πρόγονο μου, που να ήταν άλκοολικός. Σέ μία γωνιά ό Μπωνιέ συμπιλούσε με τους δικαστάς. Μερικά λόγια έρχόταν ως τ' αυτό μου: «Έκφυλος... κρίσεις μορφής ύστερικής...» Έφυγαν δίχως να με χαριτίσουν. Ένας θυμής τυηλός με πήρε τότε, τινάχτηκα ως την πόρτα, βγάνοντας άναρθρος, άπαισιες φωνές. Μου άποκρίθηκε όμως σιωπηλά.

Κι' αυτή ή σιωπή βαστάει τώρα άκριβώς δυό χρόνια... Έπί καιρό με κλείσανε με τους μανιακούς... με τους τρελλούς που ουδέλιζούν και μορφαίνουν, τους πονεμένους και φορικτούς τρελλούς... Τό μυαλό μου εξαντλήθηκε μέσα στην άγανάκτηση, κι' έσβους κι' αυτή, σιγά-σιγά, ένόσω τώρα άσπρισαν τα μαλλιά μου. Γι' αυτό και σήμερα με βλέπετε δώ μέσα, μέσ' στο διαμέρισμα των 'ήσυχων' κι' αυτών που πάσχουν από «καταδίωξη». Κι' ό ίδιος ό διευθυντής έπαψε πειρά κι' αυτός να με φοβόται, τό βλέπετε χωρίς να σάς τό πώ. Και τώρα είμ' εδω, χωρίς έλπίδα...

— Κούρια, λυτούμαι που σάς κόρησ την κουβέντα, που δείχνει, βλέπω από την προσοχή σας, να σάς ενδιαφέρει τρομερά ή ώρα όμως εινε περασμένη, κι' αν θέλετε μπορούμε να πηγαίνουμε και στο γυναικείο διαμέρισμα;

— Έρχομαι, κούρια διευθυντά, άμέσως, έρχομαι... Από πού θα πάμε;... Από κει;... Με συγχωρείτε, βγήκα πρώτος άπ' την πόρτα... Κούρια διευθυντά, αυτός ό άνθρωπος, αυτός ό «άρρωστος» ή ώρα τόν ονομάζετε, έξερτε με τίναξε ύπερβολικά, δέ σάς τό κρύβω!

— "Α ναι; Είμαι ό έραστής της γυναικός του, δέν εν' έτσι;... Τόν καίμενο τόν άνθρωπο, θα ήτανε καλύτερα γι' αυτόν, να είχε τή λύσα της μεγαλομανίας. "Όμως... ε! ε! ε! βλέπω άληθινά πού κτηνίσαστε... Τί βλέμμα εν' αυτό!... Ω! μά έσot' άλήθεια τόσο νευρικός; Πρέπει να κυταχτήτε, κούρια μου, πρέπει να κυταχτήτε, σάς τό λέω. Διάβολε!... Διάβολε!... Και τώρα, μία μικρή έπιστημονική άδιακρισία, που θα συγχωρήσετε βεβαίως σ' ένα φρενολόγο σαν και μένα, που άπασχολείται με την έπιστήμη του: μην είχατε ποτέ κανέναν πρόγονο, που ναταν ίσως άλκοολικός;...

ΕΡΡ. ΚΙΣΤΕΜΑΚΕΡΕ

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ

ΤΑ ΒΑΡΟΜΕΤΡΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Θά βρέξη :

- Όταν τά ακουλήμια βγαίνουν άφθονα από τή γη.
- Όταν ή μέλισσες άπομακρύνονται κάπως από τήν κηψέλη τους.
- Όταν τά χελιδόνια πετούν γοργά κι' άγγίζουν στο πέταμά τους τό χόμα.

- Όταν τ' άρνάκια κι' ή κατόικες κηθοούν και τσακάνονται.
- Όταν ή χήνες κι' ή κίπιες πετούν εδω κι' εκεί και βουτούν μέσ' στο νερό.

Θά εινε καλός καιρός :

- Όταν τά κοράκια φωνάζουν τό πρωί.
- Όταν ή άρχάνες πλέχουν τά δίχτυα τους πάνω άπ' τ' αυλάκια του νερού.
- Όταν τά τρυγόνια φωνάζουν σιγά σιγά.
- Όταν πετούν πολλές νυχτερίδες.
- Όταν, κατά τή δύση του ήλιου, τά κουνούπια μαζεώνονται και κάνουν μία γραμμή στους τοίχους.

Ο ΑΣΟΦΟΣ

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΩΝ

Η ΩΡΑΙΟΤΕΡΗΣ ΕΡΩΤΙΚΑΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙΣ

Του Μπερζαμέν Κωνσταν προς την Κα Ίουλιέταν Ρεκαμιέ

"Ιουλιέττα, ώρμήθηκας να με κάνης δυστυχισμένο! Τρεις μέρες τώρα προσπαθώ ματαίως να σε συναντήσω. Έγινες άφαντη, άγάπη μου! Γιατί; Πές μου.

Σέ ζητώ εδω κι' εκεί, στον περιπάτο, στον δρόμο, στα γνωστά μας σαλόνια... "Όταν έρωτώ για σενα, λαμβάνω άπάντησεις άπελπιστικές: —"Έχουμε πολύ καιρό να τήν ίδουμε» μου λένε, «Μήπως δέν εινε στο Παρίσι»

Τρέχω εδω και εκεί σαν τρελλός! Που θα σε συναντήσω τέλος πάντων και πότε; Ξερω πώς για σενα είναι σου παιγνίδι τό να ύποφέρουν οι άλλοι... Μά δέν πρέπει να παίζης μαζί μου, άφου σου άφιέρωσα όλη τή ζωή μου και είμαι' στα πόδια σου έτοιμος για κάθε θυσία, δούλος της ωμορφιάς σου, ώ χαριτωμένη μου Ίουλιέττα! Σάν ζητιάνος σου ζητώ μία χάρι που θα μου δώση νέα ζωή... Γράψε μου πότε θα σε ξαναείδω.

Κωνσταν

Της Κυρίας Ρεκαμιέ προς τον Μπερζαμέν Κωνσταν

•Ο τόνος με τόν όποιον μου γράφετε εινε όλιγον ύπερβολικός. Άκόμη εινε πολύ ύπερβολική ή άγάπη σου που γεννήθηκε τόσο έξασμα, χωρίς καν να με προειδοποιήσης, άγαπητέ μου.

Σάς παρακαλώ να περιορίσετε κάπως αυτό τό δυνάλογο αίσθημα που σάς κάνει να ύποφέρετε άδικα και να προτιμούσατε κάτι παιδ βολικό. Τή φίλα μου.

Έτσι θα λείψουν τά παράπονα, ή γκρίνιες και ή άπογοητεύσεις. Θά είμωθα και οι δύο παιδι εύχαριστημένοι και ίδιως παιδι ήσυχου... Τί τά θέλετε; Από ένα μεγάλο αίσθημα δέν λείπει ποτέ ή μονοτονία και ή γκρίνια. Προτιμώ τήν μοναξιά μου από ένα αίσθημα ύπερ τό δέον έγωιστικό σαν τό δικό σας. Είπατε όλιγον άχάριστος και πρέπει να τό όμολογήσετε. Ίουλιέττα

Της ίδιας προς τον Ίδιον

Βλέπω, ότι θυμώσατε στα σοβαρά. Τί μορφή να κάνω για να εξιλεωθώ; Μου γράφετε πώς δέν θέλετε παιδι να με ξαναείδητε. Γιατί αυτό τό πείσμα; Άπατάσθε, αν νομίζετε πώς θα με κατακτήσετε με παρόμοια μέσα.

Η καρδιά της γυναικας εινε πολύ άβροχό και εύαίσθητο άνθρωπος. Μία πνοή άνέμου μαραίνει τα τρυφερά φύλλα του και πέφτουν ένα ένα, με μία άπειρη μελαγχολία.

Η γυναίκα εινε πολύ ιδιότροπο πλάσμα και σεις οι άνδρες δέν την έχετε καλά ψυχολογήσει. Ναι άγαπητέ μου... Ίουλιέττα

Του Ριχάρδου Βάγκερ προς την Ματθίλδη Βάγκενκον

Ματθίλδη, πέρασαν πέντε μήνες από τήν ήμέρα που χωριστήκαμε. Δηλαδή πέντε αιώνας! Τί γλήγορα που παρνούσαν ή ώρα όταν καθώμαστε στο σαλόνάκι σου, κοντά στο τζάκι!...

Θυμήσου της μελωδίες, που μου ένέπνεαν τά θεσπέσια μάτια σου! Κοντά σου ένιωθα να γιγαντώνεται ό πόθος μου για τή δέξα και για τήν εύτυχία... Κοντά σου γινόμουν καλύτερος και είχα άπειρη έλπίδα για μία νέα εύτυχισμένη ζωή!

Τώρα όλα εινε σκοτεινά... Παρνούν ή μέρες με μία μαύρη και άπαισία μελαγχολία, με μία άπελπισία που μου σφίγγε σαν μάγγανο τήν πληγωμένη μου καρδιά. Πότε θα σε ξαναείδω; •Ο Θεός μονον τό ξέρει. Μου εινε άδύνατον να άπομακρυνθώ από εδω, και αυτή ή ιδέα με τρελλαίνει.

Γράψε μου. Θά χύσης λίγο βάλαμο στην φαγή καρδιά μου. Πές μου πώς με σκέπτεσαι και πώς με νοσταλγείς και σύ, γλυκειά μου! Θυμήσου τόν τελευταίο περιπάτο μας... Σε κρατούσα από τό χέρι και σου φίλησα τα μαλλιά. Μην ξεχνάς τίποτε, Ματθίλδη. Θά ξαναϊδωθούμε μία μέρα. Τό έλπίζω κι' έμπιστευόμαι στο Θεό... (Μεταφρ. ΜΑΡΙΟΥ) •Ο Ριχάρδης σου